
ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ

Розслідування CAO щодо інвестиції МФК в компанію «Axzon», Україна

Проект №31990

Скарга 01

Коротко про CAO

Місія CAO полягає в тому, щоб служити справедливим, надійним та дієвим незалежним механізмом гарантування відповідальності, а також сприяти покращенню екологічних і соціальних результатів діяльності Міжнародної фінансової корпорації (МФК) та Багатостороннього агентства з гарантування інвестицій (БАГІ), підрозділів Групи Світового банку у сфері приватного сектора. Офіс CAO – це незалежний орган, який звітує безпосередньо Президенту Групи Світового банку. Його мандат – розгляд скарг від громад, потерпілих внаслідок проектів, що виконуються за підтримки МФК і БАГІ.

Якщо CAO приходить до висновку, що сторони не хочуть або не можуть вирішити проблемні питання за сприяння CAO (через процес медіації), справа передається у Відділ CAO з аудиту для проведення експертизи дотримання стандартів і потенційно розслідування МФК/БАГІ.

Предметом аудиту CAO є діяльність МФК і БАГІ, а не їхніх клієнтів. Це стосується усієї бізнес-діяльності МФК, у тому числі сектору нерухомості, фінансових ринків та консультативних послуг. Офіс CAO здійснює оцінку того, як МФК/БАГІ забезпечують належне здійснення своєї бізнес-діяльності чи надання консультацій, а також того, чи результати цієї бізнес-діяльності чи консультування відповідають цілям і завданням політики цих організацій. Втім, у багатьох випадках під час здійснення оцінки результатів проекту та заходів, які здійснюють МФК/БАГІ для виконання відповідних вимог, CAO вважає за потрібне проаналізувати і дії клієнта та перевірити результати діяльності на місцях.

Офіс CAO оприлюднює результати розслідування у відповідному звіті з метою інформування Президента і Ради Групи Світового банку, старшого керівництва МФК/БАГІ і громадськості про своє рішення.

Детальнішу інформацію можна знайти на веб-сторінці CAO: www.cao-ombudsman.org.

Довідкова інформація про інвестицію

«Axzon Group» – це сільськогосподарська і харчова компанія, яка здійснює свою діяльність в Данії, Польщі, Україні та Росії. У травні 2013 року МФК затвердила (i) надання компанії «Axzon» кредиту з першочерговим правом вимоги на суму 36 млн. євро та (ii) інвестицію в акціонерний капітал холдингу «Axzon A/S» на суму до 134 137 081 данських крон (близько 23 млн. дол. США). Інвестиція МФК мала на меті підтримати розширення

виробничих потужностей клієнта в Польщі, Україні та Росії. Позика була повністю погашена в червні 2017 року. Окрім цього, у серпні 2016 року МФК зобов'язалася надати позику класу А на суму 10 млн. євро, але остання була скасована в липні 2017 року. Однак інвестиція МФК в акціонерний капітал залишається активною.

Скарга

У лютому 2014 року CAO отримав скаргу щодо наслідків діяльності ТзОВ «Даноша», яке є дочірнім підприємством «Axzon Group» (обидві компанії далі по тексту – клієнт). ТзОВ «Даноша» – це вертикально-інтегрована компанія з вирощування свиней, яка має повний цикл виробництва – від вирощування зернових до продажу живих свиней на забій і переробку – на семи свинокомплексах в Івано-Франківській області на заході України. Скарга була подана членами територіальних громад Івано-Франківської області, а саме села Сівка-Войнилівська Калуського району і сіл Делієве та Лани Галицького району. Скарга була підготовлена за підтримки Національного екологічного центру України. У лютому 2017 року CAO отримав доповнення до первісної скарги від членів територіальних громад тих же сіл, яке було підготовлене за підтримки МБО «Екологія-Право-Людина». Скарга доступна на веб-сторінці CAO.¹

Скарга стосується порушення екологічних і соціальних (ЕіС) стандартів діяльності МФК і негативних екологічних і соціальних впливів щодо семи взаємопов'язаних питань:

- i. **Екологічна та соціальна оцінка/ система екологічного та соціального менеджменту (СЕСМ):** занепокоєння щодо належності екологічної та соціальної оцінки (ЕСО), здійсненої для свиноферм ТзОВ «Даноша».
- ii. **Забруднення повітря, води та ґрунту:** занепокоєння щодо негативного впливу забруднення повітря і сильного запаху на здоров'я і добробут населення.
- iii. **Водозабір:** водозабір, який здійснює клієнт, доклався до висихання колодязів і виснаження підземних вод.
- iv. **Галицький національний природний парк:** занепокоєння щодо потенційного негативного впливу на парк і відсутності консультацій з представниками цієї природоохоронної території.
- v. **Негативні впливи на дороги:** вантажівки клієнта спричиняють вібрації, які призводять до руйнування будинків; пилове забруднення негативно впливає на здоров'я і добробут місцевого населення.
- vi. **Землекористування і виплата відповідних компенсацій:** відсутність попередньої домовленості з власниками чи належної компенсації за використання їхніх земельних паїв.
- vii. **Залучення зацікавлених сторін і механізм подачі та розгляду скарг:** неналежне залучення зацікавлених сторін на етапі планування проекту, будівництва та експлуатації свинокомплексів.

У квітні 2018 року CAO опублікував звіт про результати експертизи скарги і прийняв рішення провести розслідування на предмет дотримання МФК екологічних і соціальних стандартів діяльності в рамках проекту.

Обсяг розслідування

Предметом розслідування CAO є діяльність МФК і те, як МФК гарантувала дотримання екологічних і соціальних стандартів діяльності під час експертизи інвестиції і нагляду за реалізацією проекту.

¹Див. http://www.cao-ombudsman.org/cases/case_detail.aspx?id=218.

Підхід до проведення розслідування описаний в Практичному керівництві з принципів діяльності CAO (березень 2013 року) і базується на такому робочому визначенні поняття «розслідування»:

Розслідування – це систематичний, задокументований процес перевірки, який полягає в об'єктивному отриманні та аналізі доказів, які визначають, чи екологічна і соціальна діяльність, умови, системи управління чи пов'язані з цим матеріали відповідають критеріям дотримання вимог.

Як зазначено у Звіті про результати експертизи, CAO проведе розслідування на предмет дотримання МФК екологічних і соціальних стандартів діяльності в рамках інвестиції МФК в клієнта щодо проблемних питань, піднятих у скарзі.

Розслідування проаналізує, чи МФК провела належну експертизу, структурування і нагляд за інвестицією в клієнта відповідно до застосовних політик, процедур і стандартів МФК, а також чи Політика забезпечення екологічної та соціальної стійкості, Стандарти діяльності і Політика доступу до інформації МФК (в частині, яка стосується проекту) забезпечують належний рівень захисту.

У контексті ЕіС політик, Стандартів діяльності та процедур МФК, розслідування CAO зосередиться на належності:

- Оцінки, моніторингу і нагляду МФК за СЕСМ клієнта, в тому числі заходів, спрямованих на запровадження процедур для перевірки і пом'якшення забруднення навколишнього середовища;
- Перевірки МФК (i) документації, пов'язаної з Екологічною та соціальною оцінкою (ЕСО) (водозабір, виробничі потужності, система поводження з гноєм) і (ii) проведення відповідних консультацій з місцевим населенням і розкриття інформації.

Процес розслідування і попередні часові рамки

Попередньо, CAO планує підготувати проект звіту про результати розслідування до вересня 2018 року.

Проект звіту про результати розслідування буде надісланий вищому керівництву МФК і всім відповідним департаментам МФК для ознайомлення і надання зауважень. МФК повинна надати свої коментарі CAO в письмовій формі в межах 20 робочих днів після отримання звіту.

Отримавши коментарі від МФК щодо проекту звіту, відділ CAO з аудиту підготує остаточний варіант звіту. Остаточний звіт буде надісланий вищому керівництву МФК для офіційної відповіді. Відповідне повідомлення буде розміщене на веб-сторінці CAO. МФК матиме 20 робочих днів для надання CAO письмової відповіді. Офіс CAO передасть Звіт про результати розслідування і відповідь від МФК Президентові Групи Світового банку. Президент не може вносити правки у зміст звіту, але може скористатися нагодою та обговорити висновки розслідування з CAO.

Якщо Президента влаштує відповідь вищого керівництва МФК, Президент погодить Звіт про результати розслідування та офіційну відповідь. Президент на власний розсуд приймає рішення щодо надання погодження. Після погодження, CAO оприлюднить Звіт про результати розслідування і відповідь МФК перед Радою директорів. Офіс CAO також повідомить відповідні зацікавлені сторони про оприлюднення цих двох документів на веб-сторінці CAO і направить їх скаржникам.

Зовнішні експерти

Відповідно до встановленої практики, САО залучить одного або більше зовнішніх експертів до роботи над цим завданням. У рамках даного розслідування зовнішні експерти повинні відповідати таким критеріям:

- Знання і досвід у сфері агробізнесу в Україні, зокрема оцінюванні та управлінні ризиками, пов'язаними з промисловим вирощуванням свиней, поводженням з гноєм, водозабором, земельними питаннями і викидами забруднюючих речовин в повітря.
- Знання українського екологічного законодавства в частині дозвільних документів, необхідних для ведення агробізнесу, викидів та аналізів на предмет забруднення.
- Знання ЕіС політик, стандартів і процедур МФК, зокрема Стандартів діяльності 1, 3 і 4.
- Досвід і знання, актуальні для проведення розслідувань дотримання стандартів діяльності.
- Підтвержене вміння аналізувати політики і практики та розробляти пропозиції щодо реформування у складному інституційному ландшафті.